

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ

Діяльність в аграрному секторі має приносити бажані для суспільства позитивні результати за умов її адекватного правового регулювання. Українське суспільство і держава розраховують на наукові рекомендації щодо вдосконалення практичної діяльності в аграрному секторі.

Розробка напрямів такого вдосконалення і є науковим завданням даної публікації.

У вітчизняній юридичній науці свої наукові доробки окремим аспектам досліджуваної проблематики присвятили Ю. С. Шемшученко, В. І. Семчик, А. М. Статівка, О. О. Погрібний та інші [3–5].

Вдосконалення правового регулювання в аграрному секторі економіки передбачає два основні напрями: 1) змістовний (предметний) і методологічний. Перший, предметний, напрям вдосконалення правового регулювання діяльності в аграрному секторі пов'язаний з розробкою пропозицій, спрямованих на врегулювання конкретних правовідносин, прийняття нових або зміну (відміну) чинних правових актів у тих чи інших сферах економічної діяльності. Другий, методологічний, напрям полягає у відповіді на запитання, як потрібно розробляти проекти правових актів, своєчасно змінювати чинне законодавство, щоб воно найкращим чином виконувало свої функції — підвищення рівня організованості економічних відносин в аграрному секторі, найбільш ефективного їх врегулювання [2].

Перший напрям вдосконалення правового регулювання діяльності в аграрному секторі економіки можна розглядати як напрям подальшого предметного розвитку законодавства, його кодифікації, нарощування положень відповідного кодексу [1]. Зупинимось на деяких пропозиціях цього напрямку.

У статтях, авторефератах, виступах на конференціях учених, як юристів, так і економістів, фахівців з менеджменту, велика увага приділяється саме цьому напрямку — вдосконаленню правового регулювання економічних відносин, взаємовідносин держави з бізнесом [2–4]. При цьому питання втручання держави в організаційно-економічні процеси розглядаються в роботах провідних вітчизняних учених на різних рівнях. По-перше, це макрорівень, де досліджуються роль держави в економіці в цілому, її взаємовідносини з суб'єктами у сфері економіки. Йдеться про правове забезпечення розвитку економіки, зміст і обсяг державного втручання в регулювання діяльності підприємств, створення сприятливих умов для роботи всіх інших агентів ринкової економіки тощо. По-друге, — це мікроекономічний рівень, в контексті якого об'єктом дослідження виступають внутрішньоекономічні відносини. По-третє, це міжнародний рівень.

Щодо вдосконалення національного законодавства, то в рамках досліджень першого напрямку пропонується прийняття законопроектів, які спрямовані на

досягнення макростабілізації й економічного підйому в Україні, передбачають вплив держави по елементах сукупного попиту: на споживання, інвестиції, державні витрати, чистий експорт за допомогою бюджетних і монетарних інструментів регулювання. Зокрема, велика увага надається вченими вдосконаленню державної інвестиційної політики, спрямованої на активізацію інвестиційної діяльності шляхом використання економічних регуляторів. При цьому в літературі пропонується вдосконалювати податкове законодавство, використовуючи переважно (як це і прийнято в країнах з ринковою економікою) два методи інвестиційно спрямованого оподаткування податку на прибуток: а) юридичне закріплення динамічної моделі регресивного оподаткування, в основі якої лежить безперервне зменшення податкової ставки порівняно з базовою ставкою залежно від коефіцієнта зростання прибутку, зниженого на 0,1; б) використання інвестиційного податкового кредиту (має надаватися підприємству з метою збільшення його фінансових ресурсів для здійснення інноваційно-інвестиційних проєктів).

У дослідженнях економістів доведена необхідність суттєвої лібералізації амортизаційного механізму, яка має бути спрямована на створення підприємствам сприятливих передумов для ефективної амортизаційно-інвестиційної діяльності при одночасному запровадженні державного контролю за цільовим та ефективним використанням амортизаційних коштів. Ці висновки знайшли своє відображення у підготовці науковцями пропозицій щодо розробки проєкту Закону України «Про амортизацію» і доповнень до проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про лізинг».

Результати ряду досліджень у галузі регулювання економічних відносин знайшли своє відображення у пропозиціях щодо удосконалення правового забезпечення механізму макроекономічного регулювання і можуть бути використані для визначення пріоритетів політики роздержавлення економіки, формування системи малого підприємництва, податкової, грошово-кредитної й структурно-інвестиційної політики держави, при обґрунтуванні та реалізації основних напрямків соціальної політики на державному й регіональному рівнях.

Підсумовуючи результати наукового дослідження, зазначимо, що вдосконалення правового регулювання діяльності в аграрному секторі може відбуватися двома шляхами: а) змістовним (предметним) і б) методологічним. Специфіка цих двох напрямів зумовлює їх ознаки: взаємопов'язаність, взаємообумовленість, багаторівневність.

Література

1. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. // Відомості Верховної Ради. — 2002. — № 3. — Ст. 27.
2. Сальмап І. Ю. Шляхи виходу аграрної сфери економіки із кризового етапу // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 5-річчю заснування юридичного факультету Білоцерківського національного аграрного університету (Біла Церква, 17–18 квіт. 2008 р.) — Біла Церква, 2008. — С. 25.
3. Організаційно-правові засади розвитку аграрного і земельного ринків в Україні / за ред. В. І. Семчики. — К. : Юрид. думка, 2006.

4. Статівка А. М. Організаційно-правові питання соціального розвитку села в Україні : монографія / А. М. Статівка. — Х. : Право, 2007.
5. Погрібний О. О. Аграрне право України: сучасний стан та перспективи розвитку // Право України. — 2008. — № 5. — С. 40–41.

Анотація

Сальман І. Ю. Напрями вдосконалення правового регулювання діяльності в аграрному секторі. — Стаття.

У статті аналізуються найбільш характерні способи забезпечення договірних зобов'язань, спрямованих на падашні послуг, та здійснюється спроба розділити способи забезпечення за їх функціональним призначенням. Внесено пропозиції, спрямовані на вдосконалення чинного цивільного законодавства.

Ключові слова: аграрний сектор, правове регулювання.

Аннотация

Сальман И. Ю. Направления усовершенствования правового регулирования деятельности в аграрном секторе. — Статья.

В статье анализируются правовое регулирование деятельности в аграрном секторе, определяются направления усовершенствования правового регулирования деятельности в аграрном секторе. Вносятся предложения относительно дальнейшего предметного развития законодательства и его кодификации.

Ключевые слова: аграрный сектор, правовое регулирование.

Summary

Salman I. Y. Ways of Perfection Legal Regulation of Activities in Agrarian Sector. — Article.

The article is devoted to investigation of problems further subject development of legislation. Comparative analysis with modern and perspective legislation. Proposed the ways of civil legislation perfection.

Keywords: agrarian sector, legal regulation.

УДК 349.412:347.513

Л. М. Терлецька

ВІДШКОДУВАННЯ ЗБИТКІВ ВЛАСНИКАМ ЗЕМЕЛЬ ТА ЗЕМЛЕКОРИСТУВАЧАМ ПРИ САМОВІЛЬНОМУ ЗАЙНЯТТІ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК

Актуальність теми дослідження обумовлена тим, що на практиці власники земельних ділянок не отримують відповідних компенсацій та відшкодування реальних збитків. В юридичній літературі правове дослідження цього питання не стало предметом всебічного наукового аналізу. У даний час самовільне зайняття земельних ділянок та боротьба з цим явищем є однією з найнагальніших проблем. Цьому явищу притаманний певний «регіоналізм». Доволі відомими в Україні є справи про захоплення земельних ділянок у Криму.

Сучасне українське законодавство формально є доволі ефективним інструментом протидії самовільному захопленню земельних ділянок. Проте нерідко він використовується невірним чином через небажання потерпілих звертати-